

עטרת שרוב

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק, רח' ארזי הבורה 48 ירושלים
בנטיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פרשת דברים - הזון

בס"ד, עש"ק פרשת דברים
ה' אב תשע"א - שנה ב' גליון פ"ב

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

ירושלים	6:57	8:12	8:49
בני ברק	7:12	8:14	8:46
ניו יורק	7:49	8:51	9:23
מונטריאל	8:02	9:06	9:38

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הו"ה אלהיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרב (א י).

איתא במדרש (רב"ר א יא) וז"ל: דבר אחר 'הו"ה אלהיכם הרבה אתכם' זה שאמר הכתוב 'אשתחווה אל היכל קדשך ביראתך' (תהלים ה ח), אמר רבי אלעאי כ"ר יוסי בן זמרה, כך אמר הקב"ה לאברהם, שיגאול את בניו בכ' אותיות, מניין שכך, כתיב 'וגם את הגוי אשר יעבודו ד"ן אנכי' (בראשית טו יד). כשבא לגאלם גאלם בשבעים ושתיים אותיות, אמר ר' יודן מ'לבוז לקחת לו גוי' (ד לז) עד סוף הפסוק ע"ב אותיות, ר' אבין אמר, כשמו גאלם, ושמו ע"ב אותיות עכ"ל המדרש.

וצריך להבין למה דוקא באלו שני אותיות ד"ן יגאל את בניו. וגם להבין למה בסוף גאלם בע"ב אותיות.

ועוד צריך להבין שכתוב אחרי זה 'איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם' (שם יב), ואיתא בתיקוני זוהר (תיקון סב דף צד). שתיבת 'איכה' מתחלק לשני תיבות א"י כ"ה, וכ"ה מרמז לשכינה, שנעשה פירוד בין א"י לכ"ה ע"ש.

והביאור בכל זה, בהקדים מה שמבואר ממרן הארז"ל הקדוש (שער הגלגולים הקדמה ו) שרוב נשמות בני אדם הם או משורש קין או משורש הבל עיי"ש.

והנה שורש הפגם של קין היה במעשה, שהוא פגם בשכינה בשם אדני, כי הרי הביא 'מפרי האדמה מנחה להו"ה' (בראשית ג ג) מן הגרוע כמו שפירש שם רש"י עיי"ש. וזוהו בא לו שהרג את הבל אחיו, שנתקנא על מה שהקב"ה קיבל מנחתו של הבל ושלל לא קיבל, ולזה נענש ב'ע' ונ"ד תהיה בארץ' (שם יב) כי פגם באותיות נ"ד משם אדני' שהפריד אותיות נ"ד מא"י משם

אדני, כמו שאיתא בתיקו"ז (תיקון סט קיד): עה"פ 'א"י הבל אחיד' (בראשית ד ט) בזמנא דקמל קין להבל, סליק א"י מן אדני' ואשתאר ד"ן. ולכך נענש ב'ע' ונ"ד. וכמו שביאר מרן הארז"ל בשער הגלגולים (הקדמה לט) וז"ל: וסוד הענין הוא, לפי שקין הביא זרע פשתן, וכבר ביארנו ענינו באורך כי הוא מכחיש כח הקרקע, ומה שהיתה המלכות נקראת ארץ, חזרה להיות יבשה, ולכן נגזר על קין 'ע' ונ"ד תהיה בארץ. ואח"כ כתוב 'וצא קין מלפני הו"ה וישב בארץ נוד' (שם טו) היינו שתיקן האותיות נ"ד משם אדני' שהוא במלכות וזה אמרו 'בארץ'.

אבל הפגם של הבל היה במחשבה, כמו שמבואר בתיקו"ז (תיקון סט קב). למה נענש הבל במיתה, משום דבאותה שעה שהקריב קרבנו הציץ בשכינה, ולכן נתחייב מיתה, ולסבה זו הרגו קין, דאם לא כן היה הקב"ה משמרו עיי"ש, והוא בחינת פגם המחשבה, וע"ז רומז התורה באמרו 'אי הבל אחיד' כי א"י הוא בחינת מחשבה, כמו שאיתא בתיקו"ז (תיקון סט קמו) וז"ל: ועוד 'אי הבל אחיד' תא חזי תרין אתוון אלין שמענא דלאחר עלאה הוו סלקין, א"י, א' אמון מופלא ומכוסה, י' מחשבה, דבהאי אתר חאבו אדם והבל, ואתמר דאינון א' כתר עליון, י' מחשבה, לעילא לעילא אסתלק האי חובה.

וכן מבואר עוד בלקוטי'תורה (שופטים) עה"פ 'ואם ירחיב ה' אלהיך את גבולך ויספת לך' וגו' (דברים יט ח), הנה קשה שאחר שיבא משיח ראוי שלא יהיו רוצחים כמשי"ה לא ישא גוי אל גוי חרב וגו' (ישעיה כ ד) ואיך אמר ויספת עוד ג'

ערים מלבד הראשונים. אך דע כי כל זרעו של הבל כולם נתחייבו מיתה, ולכן הרגו קין להבל, לפי שחטא הבל במחשבה דאמא בא"י מן אדני' שהוא סוד אהיה בסוד 'א"י הבל אחיד' ולכן נתחייב הוא וכל זרעותיו מיתה.

והנה מבואר בשער הכונות (ענין מזמור הכו בשבת) שבמזמור 'הבו להו"ה' שאומרים בליל שב"ק, מרמזו לנשמות הבאים מקין והבל, ולכן כל מי שמכיר בעצמו מאיזו שורש נשמה הוא אם מקין או מהבל, יכוין לכלול עצמו בהם, כדי לעלות הניצוצין שנפלו ע"י חטא קין והבל, ואמנם ענין עליית נצוצות אלו הוא ע"י שם קדוש אשר נרמז בר"ת 'הו"ה למבול ישב' והוא שם יל"י, והוא שם אחד מע"ב שמות, וגם סוף המזמור 'עמו בשלום' ר"ת ע"ב, שע"י השם קדוש הזה יש עליית ותיקון לנשמת קין והבל עיי"ש.

ולפי כל הקדמות אלו יוכן היטיב דברי המדרש, שהתורה מרמז לנו איך הוא התיקון לנשמות הבאים או מקין או מהבל, וזהו שאמרו שרצה לגאול בשני אותיות שהם נ"ד שהוא בחינת תיקון שורש נשמת קין, שפגם באותיות נ"ד משם אדני' בחינת מעשה.

ותיבת 'איכה' מרמז לתיקון שורש נשמת הבל, כמו שהבאנו לעיל בשם התיקו"ז שאיכ"ה הם שני תיבות א"י כ"ה, וא"י זה הבל כמבואר. וע"ז אומר המדרש שמשא רבינו רצה שיהיה תיקון לקין והבל ע"י שם ע"ב, שע"י השם הזה יש תיקון ועלייה לכל הנשמות שהם או מקין או מהבל, ואז יהיה הגאולה השלימה בכ"א.

(רעוא דרעוין תש"ם לפ"ק)

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

בְּעֵבֶר הִירְדֵן בְּאֶרֶץ מִזְאֵב הוֹאִיל מֹשֶׁה בָּאֵר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְאָמֹר (א ה).

כשכנס משה רבינו את כל ישראל להוכיחם על פניהם ממה שעברו בינם בין קונם כל ארבעים שנה כתיב, 'בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר' והנה הלשון הלז מראה לדרוש עליו, כי היה די לסמוך על דיבור הקדום באותו פרשה, שנאמר 'יזיה בעשתי עשר חודש באחד לחודש דיבר משה אל כל ישראל ד' אלהינו'. והנה בודאי הרבה דרשות שמעתי מרבתי הקדושים בזה. ועוד מה 'לאמר'.

ונראה לפי דעתי הקלושה בשתי פנים, אחת בהקדם מה שכתב הרב הברטנורא על משנה (אבות א) משה קבל תורה מסיני, דלהכי סדרו המשנה הזאת במסכת אבות, הואיל דאותו המסכתא הוא כולו מוסרים, ומצינו שגם חכמי הנוצרים חברו ספרים בעניני המוסר, וחברו הרבה ספרים להנהיג את העם במדות ישרות, והנהגות ישרות הכל כאשר ברו מלבם. לזה הקדים משנה הזאת לאמור, שלא כאלה חלק יעקב, כי אם אותם המוסרים המבוארים במסכת זאת הכל מפי הגבורה נמסר למשה רבינו, עד כה כוונתנו ומה מעמי דבריו בזה. לזה משה רבינו כשבא להוכיח את ישראל, הקדים ג"כ שלא מלבו יאמר להם דברי מוסר, רק 'הכל בכתב מיד הוי"ה' (דבה"א כח יט) דיבר בו. ולזה פירש הפסוק כך הוא 'הואיל משה באר' כלומר שביאר להם 'את התורה הזאת לאמור' והן דברים שיתבארו להלן, ולא מפי עצמן אמרן אלא מפי הגבורה.

(זכרון דברים' מרבינו אלכסנדר סענדר מקאמרנא)

הווי"ה אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה אֶתְכֶם וְהִנְכֶם הַיּוֹם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרַב (א י).

רצה לומר איתא בספרים הקדושים, ובפרט בשערי קדושה לרמ"ו זלה"ה, שיש באדם רמ"ח אברים כנגד רמ"ח מצות, ושם"ה גידים כנגד שם"ה לא תעשה, וכל מי שעושה מצוה בשלמות השיך לאבר הפרטי שלו, אזי על האבר הזה שורה שם הוי"ה ב"ה. וכן ה"ה בגידיו, אם שומר אדם בר ישראל עצמו, מלעבור איזה עבירה השיך לגיד הפרטי שלו, אזי שורה ג"כ שם הוי"ה ב"ה. וזהו בפרטות של כל מצוה ומצוה, ובפרטות של כל אבר ואבר. ה"ה בכללות המצות וכלל אבריו של אדם, אם עושה האדם הזה הרבה מצות, אזי מתקן הרבה אברים שלו, עד שנמצא מי שמקיים כל רמ"ח מצות הוא בשלמות גדול. וכן השומר עצמו מלעבור אפילו על עבירה אחת, אזי האיש הזה הוא איש קדוש יאמר לו, והוא אדם שלם שלא חסר לו אפילו אבר אחד. נמצא שזהו שאמר הכתוב 'ה' אלהיכם הרבה אתכם' כלומר ששם הוי"ה ב"ה שהוא אלהינו, 'הרבה' על אברי גופו שלנו. וזהו 'והנכם היום ככוכבי השמים לרוב' ר"ל אם תעשון כך ששם הוי"ה ב"ה 'הרבה' עליכם על אבריכם, אזי 'והנכם היום ככוכבי השמים' כלומר כראיתא בע"ח (שער הצלם פ"א) שכל בני ישראל יש להם לתקן ניצוצין כל ימי חייו, וכמה שיש לאדם לתקן כך מספר ימים יש לאדם הזה לחיות בעולם הזה, והיום שעשה מצות או מתקן ניצוץ אחד מיום הזה, והיום שלא עשה שום מצוה או איש הזה פגום מיום זה, ועד כמה ימים שלא עשה מצות כך חסר לאדם הזה ימים. וכשבא לאחר מאה שנה לעולם העליון או בא הוא בימים מועטים. וזהו מ"ש על אברהם אבינו ע"ה. 'ואברהם זקן בא בימים', וכן בדוד המע"ה 'המלך דוד זקן בא בימים'. כלומר שבאים לאחר פטירתם לעולם העליון בשלמות עם כל הימים שהיו חיים בעולם הזה, ולא נחסר להם אפילו יום אחד. נמצא שזהו שאמר הכתוב אם תקיימו הרישא 'הוי"ה אלהיכם הרבה אתכם' על אבריכם כנ"ל, ואז 'והנכם היום' שנתרבה לכם ימים רבים ג"כ, ככוכבי השמים' שהם ניצוצין קדישין. 'לרב' העולה ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שגם כל ד' עולמות אבי"ע, שהנפש הזה בא אחר פטירתו עם כל חלקי נשמתו לכל ד' עולמות אבי"ע והבן.

(בן בית' מרבינו אליעזר צני מקאמרנא)

אֵיכָה אֵשָׁא לְבִדִי טְרַחֲכֶם וּמִשְׁאֲכֶם וְרִיבְכֶם (א יב).

צדיק הדור צריך להעלות 'טרחכם' המצות של העולם שעושים אותם מצות אנשים מלומדה (ישעיה כט י) במורח סגיא, 'ומשאכם' משא עונת להעלות אתכם לתשובה, 'וריבכם' תורה לקנטר, ולריב להיות רב ורבי ורבא ורבן, וכל זה צריך הצדיק להעלות, 'איכה אשא לבדי'.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

צִידֵינִים יִקְרָאוּ לְחֶרְמוֹן שְׂרִין וְהָאֲמֹרִי יִקְרָאוּ לוֹ שְׂנִיר (ג ט).

'צידנים' מלא תרין יודין, וחסר וא"ו. 'חרמון' מלא וא"ו בכל קריא. (והמעם כי) 'חרמון' הוא הנחש הארוך, [שממנו נעשה לאדה"ר אחרי החטא לבוש של] 'כתנת עור' (תיקו"ז צב:), ושם עומד הוא"ו פריסו דאתפרים.

'צידנים' 'עש"ו איש ידע צי"ד איש שד"ה' (בראשית כה כו) הוא כתנת עור משכא דחויא [עור הנחש] מספר [הפסוק הנ"ל] אלף תצ"ה, כל מספר של כ"ב אתון דאורייתא, ועיין לק"ת איוב, בסוד 'אחר עור' (יש טו) אין לך גוף ונפש [ורוח שלא נברא ע"ן] (שלא יהיה בו) כ"ב אותיות, וכל אחד מאלו יש בו כ"ב אותיות, ואמנם אלו אותיות מתגלין בחוץ עור אדם, וגם עור אדם הוא פרצוף גמור מכ"ב אתון.

והלומדין תורה לקנטר, מוסרין כ"ב אותיות אל הקליפה, ונעשה עש"ו אי"ש יד"ע צי"ד אי"ש שד"ה מספר אלף תצ"ה כ"ב אתון, כידוע ממעשה בימי תלמיד מרן האר"י מובא בספר ערבי נחל (דרושי ראש השנה).

ויש בקדושה 'צידנים' מספר צדי"ק' המושלים ביצרים 'יקראו לחרמון שרין' בשין ימנית, כמבואר במדרש (ילקו"ש דברים רמז תת"י) שפירותיו נושרין. והוא כמעם 'בני נכר יבלו ויחרגו ממסגרותיהם' (תהלים יח מז) כמבואר בלק"ת תהלים יפלו [הוא פירושו של] ו'יבלו' ע"ש באריכות [ש'בני נכר' הם הקל' שנופלים ומתפרדים ממנו], ומאן דקטיל להאי חויא [היצה"ר] יבין ליה ברתא דמלכא, דא צלותא, כמבואר בווהר (תיקו"ז כט:), [היינו] כשיצאו הפירות והנשמות מן הנחש מיד מת.

וזהו 'צידנים' אינון דידעין למיצד צידא טבא (ווה"ק ח"ג רנד). 'יקראו לחרמון' להאי נחש, 'שרין' שין ימנית מלשון פירות הנושרין, כמבואר במדרש בהדיא, וכך תרגם יונתן דמשרי פירוי.

ולפירוש הנ"ל [הראשון] 'צידנים' זה 'עשו איש יודע ציד' לומדי תורה לקנטר, 'יקראו לו שניר' שזנא ניר כמבואר במדרש (הנ"ל), כי 'נירו לכם ניר' כתיב 'ואל תזרעו אל קוצים' (ירמיה ד ג), והוא שזנא את הניר, וזרע אל קוצים, כמבואר בדברי מרן הריב"ש מוב כידוע ואין להאריך בזה, והמשכילים יאירו לעשות תשובה שלימה בלב נשבר ובדמעות, ואח"כ ילמוד תורה לשמה באהבה וביראה, ואז לא יזרע אל קוצים, מלך עליון יצילני מרשעים אלו, ארם נחש להם, וישים חלקנו עם הצדיקים.

ולפי פירוש [השני] (הראשון) 'שרין' בשין ימנית, וכן 'שניר' הרי שלג, הצדיק מלבין כל חטאיו כשלג וכצמר אכ"ר. ויקרא 'שניר' בימנית וכן 'שרין'.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דיני בין המצרים ותשעה באב

וניתנה לאומות הרשעים להתגאות, וימשיך כל טוב על בית ישראל.

(אוצר החיים ח"ה דף קצ:)

טמא טמא יקרא מי שאינו נוטל ידיו [נט"י שחרית] ביוהכ"פ לגמרי כשאר כל הימים וכן בתשעה באב.

(זוהר חי ח"ד דף פט:)

בתשעה באב קודם התפלה יברך על טלית קטן. ויניח תפילין דרש"י ודר"ת ויקרא ק"ש בהם, ויסלקם ויתפלל בלא תפילין.

(שולחן הטהור סי' לח ס"ו)

כל הברכות אפילו לא נתחייב בה אומרים על סדר העולם וכו', חוץ מתשעה באב ויוה"כ שאין לומר 'העושה לי כל צרכי', דכל העולם אסור לנעול ועל אסורא לא מברכין.

(שולחן הטהור סי' מו ס"ח)

מזמור לתודה יאמרנו בנועם ובכוונה, וגם בתשעה באב יאמרנו.

(שולחן הטהור סי' נא ס"ט)

מסגרת השלחן

ולירשאל, כי כשנחרבה הבית וגלו, הרי הם עתידין להתחדש כמותה, הרי ישראל והשכינה עתידין להתחדש, וזהו בשורה אז. וגם כי בט' באב נולד משיח. מובא בבאה"ט (סימן תכו סק"ו, וסימן תקנא סק"ה) ע"ש.

ה. בשו"ע (סימן תקנד ס"י) כתב - נוטל אדם ידיו שחרית, וצריך לזוהר שלא יטול ידיו אלא עד סוף קשרי אצבעותיו. באורחות חיים (סימן תקנד ס"י) כתב בשם ספר אמרי דוד דלפי משי"כ המג"א (סימן ד סק"ז) בשם הארי"ז ל' ליטול ידיו תמיד בשחרית עד הזרוע יטול כן גם בט"ב. וגם בספר משנת יעקב בהגהותיו על שו"ע (שם) הביא דברי האמרי דוד להלכה למעשה. וע"ע באורחות חיים (סימן תריג ס"ב) ע"ש.

ו. בשו"ע (סימן תקנה ס"א) כתב - לובשים טלית קטן תחת בגדיו בלא ברכה. בסידור יעב"ץ שער שישי (ארוכה ז' הלכה א') דט"ק בלבד לובשין בבוקר, ונראה לי שצריך לברך עליו אם פשטו בלילה. וכן כתב בפתחי עולם מובא במשנה ברורה (סק"ב).

ז. בשו"ע (סימן תקנה ס"א) כתב - נוהגים שלא להניח תפילין בתשעה באב שחרית, ולא טלית. והבאה"ט (שם סק"א) כתב - מהר"ם גלאנטי היה מניחם בביתו והיה קורא ק"ש ואח"כ היה הולך לבה"כ, כ"כ בהלק"ט (ח"ב סימן קל"ט) וכתב שכן מצא כתוב להארי"ז ז"ל. וכ"כ הברכ"י (שם סק"א) בשם הרש"ש ז"ל ואמר שהמעמיק בסודן של דברים עיני יחזו שכן עיקר. וכ"ה לפי מש"כ רבינו (סימן לו ס"א) שמניחים תפילין דר"ת בימי אבול א"כ גם בט"ב בבוקר מניח גם תפילין דר"ת. וכן נהגו הגר"א והח"ת.

ח. כ"כ הארי"ז בפ"ח (שער הברכות פ"ג ו"ז) - והנה כל החי' ברכות, שהוא מן הנותן לשכוי, עד סוף ברכת התורה, חייב אדם לברך בכל יום. אלא שאינו חייב בהם ביום ההוא וכו', וחוץ מברכת שעשה לי כל צרכי בט"ב וב"ב, מפני שאז הכל אסורים בענילת הסנדל. וכ"ה שם (שער כוונת ט"ב ובין המצרים סוף פ"ב). וכ"ה בשערי' (ברכת השחר) ע"ש. מובא בבאה"ט (סימן תקנד סק"א). ודלא כמש"כ בא"ר (סימן תקנד סק"ז) ופמ"ג (שם משב"ז סק"א).

ט. המג"א (סימן נא סק"א) כתב - בהגהות ומנהגים כתב שיש שא"א אותו [מזמור לתודה] בעט"ב ולא בט"ב. וכתב רש"ל בתשובה (סימן סד) דטעות גדול הוא דהרי בזמן המקדש היה י"ט בט"ב והיו מקריבין תודה. וכן פסק בשו"ע הרב (שם ס"א) ובמ"ב (סק"ב).

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבתינו זי"ע

איכה אשׂא לְבַדִּי טְרַחְכֶם וּמִשְׁאֲכֶם וְרִיבְכֶם (א יב).

ולספור ספירת העומר, ולא היה יכול שם, והלך לבית המדרש יחידי, והתפלל וספר עד אחר הצות ליל, והבין מזה הענין ירידת השכינה בגלות וצורה, בעמדה בשוק של בורסקי, [כראיתא בווה"ק (בחקותי קטו): דהשכינה בגלות נמשלה לאשה השוכנת בשוק של בורסקי], וככה הרבה בכיות מתוך עומק הלב על צער השכינה, ומרוב צער וכביה נתעלף וירדם, וראה במראה אור וזו זוהר גדול, שהיה אור כזה מכהה גלגל חמה, בדמות וכו', מקושטת בארבע ועשרים קישוטין, וכל קישוט היה מזהיר בזו שאור השמש חשך ממש נגדו, בכמה מיני זוהר והדר, לא יכלהו הרעיון הנשמי, ואמרה חוק בני חזק וכו', והיה מוצטער על שאינו זוכה לראות אלא מראה אחוריים, ולא זכה לקבל פני השכינה, והשיבו לו הרי אתה בחיים, וכתבי' לא יראני האדם וחי' (שמות לג ב).

(נתיב מצותי' מריבנו יצחק אייזיק מקאמרנא)

והנה אשה חשובה והיא יפה כשמש נצבת לנגדי, ותאמר מה לך פה בני חיים בוכה, ואני שמעתי דמעתיך ובאתי לעורתך, ותפשוט ידה, ואקרא אל האשה, אמי אמי עורני, ואראה את השם יתברך יושב על כסא עתיק יומין, וקנה לבנה כשלו מהודר עד אין תכלית, וישלח את ידו ויחוק בימיני, ויאמר לי חיים בני, ע"ש באורך כל הדברים.

וכן היה להרב הקדוש מוהר"ר לוי יצחק מברדיישוב בליל שבועות, שזכה לראות מראה השכינה כדמות וכו', ואמרה לו חזק בני לוי יצחק, צרות רבות יעברו עליך, ואתה חזק בני, כי אהיה עמך, לא תירא ולא תפחד.

וכך היה המעשה [אצל רבינו הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא זי"ע, כמבואר בספרו 'מגילת סתרים' שנת תר"ה עיי"ש] שבא לעיר דקלא בעשרים בעומר, ובא לשם באישון לילה ואפילה, ולא היה מי שיאסוף אותו לביתו, עד שבא בורסקי אחר והכניס אותו לביתו, ורצה להתפלל מעריב

מר"ח אב עד עשרה באב אין שם נפילת אפים אלא יאמרו התחינות בלא נפילת אפים, ויש שאין אומרים תחנון כלל ואין מוחין בידם*.

(שולחן הטהור סי' קלא סעיף כ"א)

מר"ח אב עד עשרה [באב] מנהג מורי [הרה"ק רבי צבי מזידיטשוב זי"ע] שלא לאמרו [פ' העקידה] וכך נכון.

(שולחן הטהור סי' קלא זר זהב סק"ו)

והלכה פסוקה ומצוה רבה לקדש הלבנה אפילו בר"ח, ותיכוף שיראנה יקדש אותו אפילו ביחיד אם אין לו ציבור הרוצין לקדש קודם שבעה וכו', חוץ מקודם תשעה באב אסור לקדשה.

(זוהר חי ח"ג דף לח:)

מצות עשה מדברי סופרים לקרות הלל בזמנים ידועים על הגאולה ועל הניסים וכו', ובכלל מצוה זאת לברך ולהלל על הרעה בשמחה ובלב טוב, ולהתאבל על ירושלים, ולהתענות בארבע צומת על גאותן של ישראל, שניטלה גאון דקדושה

וכן מה שמבואר בס'פ' החיונות' למרן הרב חיים וויטאל,

רבינו הרה"ק רבי יעקב יצחק הלוי הורוויץ בן הר' אברהם אליעזר זיע"א ט' אב תקע"ה החווה מלובלין

גודל הזהירות באכילה

ושמעתי ממורי הקדוש מורי הרב יעקב יצחק מלובלין זצוק"ל נשמתו ע"ן מנוחתו כבוד, שאמר: שיהיה כל אדם שלא יהיה ח"ו בגדר ירבעם בן נבט שחטא והחטיא את הרבים, כי אדם אוכל באוכלו מאכלות אשר בו רבים מנשמות ישראל מגולגלים, והולך אח"כ עם אותן החיות והנשמות הקדושות ומכעיס לבורא, ומחטיא ג"כ אותן הנשמות שהיו במאכל ונדבקו בו להעלותם, ואדרבא לא די שלא העלם אלא הוסיף חטא על חטאם, הרי זה כמו ירבעם בן נבט, ע"כ שמעתי אומרים משמו הקדוש.

(זכרון דברים) (מאמר שלחן הטהור)
לרבינו אלכסנדר סנדר מקאמרנא זיע"א

דרכו בתפילה

קבלתי ממורי הקדוש נ"ע נב"מ מורי הרב יעקב יצחק מלובלין שאמר לי פעם אחת, אין אני מתפלל על שום דבר, עד אשר אני רואה, אם הוא רצון הבורא להתפלל על אותו דבר.

(זכרון דברים) (מאמר גאולת ישראל)
לרבינו אלכסנדר סנדר מקאמרנא זיע"א

תשובה

מה שהזהרנו מורינו מלובלין זצ"ל בכל פעם, שמחויב כל אדם לשוב בתשובה עד שיתקן מה שפגמה נשמתו בהיותו כלולה באדם הראשון.

(זכרון דברים) (מאמר ליום השבת)
לרבינו אלכסנדר סנדר מקאמרנא זיע"א

הדבוק בצדיק יכול להעלותו

וממורי הקדוש מלובלין נשמתו ע"ן, שמעתי פירוש על הפסוק (דברים ד ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום, כלומר אותן הדבקים בתלמידי חכמים יכול התלמיד חכם להעלותם, אבל אותן המתלוצצים מת"ח והת"ח נבזה בעיניו וגדולה השנאה ששונאים אותנו, בודאי אין בכח ת"ח להעלותם במסירות נפשם.

(זכרון דברים) (מאמר כל ישראל)
לרבינו אלכסנדר סנדר מקאמרנא זיע"א

לאחוז מחבירו אע"פ שאינו הולך כדרכו

איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעשה, ותפארת לו מן האדם (אבות ב א). רבינו הקדוש מורי הרב יעקב יצחק מלובלין פירש, שאין צדיק דומה לחבירו ואין בריה דומה לחברתה, וכל אחד מעשיו משוונים, זה דרכו ללמוד בזהיר ובסודות התורה ובחשקה נפשו, וזה בגמרא ופוסקים, וזה בגמילות חסדים, זה דרכו בפרישות מבני אדם ובשמירות הדיבור ביותר, וזה דרכו לקשר עם בני אדם ולדבר עמהם. ובא התנא להזהיר שכל אחד יהיה לו 'תפארת לעשה' ממעשיו שאוחז את דרכו מבלי להניחו, כי זה שרשו ותיקונו. ויתפארת לו מן האדם שאינו הולך בדרכיו, אף על פי כן תפארת לו, שכל אחד אומר אני איני ראוי להנהיג קדושה כזאת שנוהג בה חבירי, ומעשה חבירי תפארת לו.

(נוצר חסד) (אבות ב א)
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א

תורה עם דרך ארץ

יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון (אבות ב ב). רבינו מורי הרב יעקב יצחק מלובלין פירש, 'משכחת עון' שמוצא בעצמו תמיד עון וחטא ופגם, מה שאין כן העוסק בדרך ארץ לבד נתגשם וסובר שהוא צדיק, ומכל שכן העוסק בתורה לבד שסובר שהוא צדיק, אבל 'גיעת שניהם' ניכנע הרבה ומוצא בעצמו תמיד עון וחטא.

(נוצר חסד) (אבות ב ב)
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א

לא לסגף בשינה

וכן ציוה לנו רבינו החסיד הקדוש מורי הרב רבי יעקב יצחק מלובלין שמימיו לא עבר עליו חצות לילה בשינה, והיה נוהג לישן ביום שנים ושלשה שעות, וגם בלילה קודם זמן התפילה הניח עצמו לישן איזה שעה, והכל שיהיה מוחו צלול לתפילה, וכן ציוה לכל תלמידיו שלא לסגף עצמו הרבה בשינה כי איננו אדם אלא חמור.

(נוצר חסד) (אבות ג ד)
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א

תשובה קודם הלימוד

צריך לעשות תשובה קודם הלימוד, כמו שהזהיר אותנו מורי ורבי מורי הרב רבי יעקב יצחק מלובלין.

(נוצר חסד) (אבות ה כ)
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א

על מה ששונאין לצדיק אמת

וכמו שאמר רבינו יעקב יצחק מלובלין האי מאן דרחמין ליה, לאו משום דמעלי טפי, אלא משום דלא מוכח להו במילי דשמיא (כתובות קה:). ודיקדק, למה אמר במילי דשמיא, וכי במאי מוכיחין במילי דעלמא, ואמר שבאמת שהצדיק הוא כאש לוהט, וכשולמד ומתפלל יוצאין הדיבורים באש להבת שלהבת, ואותן הדיבורים מוכיחין את בני מאתיה, ומסיר מהם הרע, ואם אינן שומעין נתקשר הטוב שלהם בצדיק, ולזה שונאין אותו שלוקח מהם חיותו, אבל מי שאומר ואינו עושה, ודיבורו משפה ולחוץ, לזה אוהבין כל בני עיר.

(נתיב מצותיך) (נתיב אמונה שביד ד')
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א

יחודים

מורי ורבינו הרב יעקב יצחק מלובלין היה מולח הדגים בעצמו בבקר אחר התפילה בטלית ותפילין ביחודים גדולים, כפי אשר ראינו בעינינו ושמענו מפה קדשו.

(שלחן הטהור) (סימן רס"ג)
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א

וכן ראיתי בעיני רבינו יעקב יצחק מלובלין שהיה מייחד על כל תנועה לעשות בתחתון ולרמו בעליו עליונים ברזי דרזין. וכמו שהעיד מורי הקדוש מורי הרב אברהם יהושע העשיל מאפטא, על רבינו הקדוש מורי הרב יעקב יצחק מלובלין, שאפילו עפעפי עינו

אינו מגביה בלתי יחוד שם, מכל שכן דיבור, ומכל שכן מעשה.

(זוהר חי) (ח"א ז. קסט:)
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א

השפיע לקשורים בו

כי צדיק עליו נאמר אור זרוע לצדיק, כי מנשא את הקשורים בו ומשפיע עליהם הארה עצומה בנפשם, ללמוד תורה לשמה, באור חיות ודביקות, ולהתפלל בנועם אור עליון, כמו שראינו אצל רבותינו מורי הרב יעקב יצחק מלובלין, ואצל מורי דודי.

(זוהר חי) (ח"ג פז:)
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א

אש להבת שלהבת

גם כשהייתי אצל רבינו הקדוש רבי יעקב יצחק מלובלין עם אבי [הרה"ק רבי אלכסנדר סנדר מקאמרנא] זצ"ל, ילד בן תשע הייתי, וראיתי פניו מאירים כלפידים, ובעת שפתח הדלת לומר כוונתו, ראיתי אש מלהטות על ראשו ואור נפלא.

(הקדמת אוצר החיים והיכל הברכה)
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א

ואני זכיתי לראותו [הרה"ק רבי יעקב יצחק מלובלין זי"ע] בחג הפסח, שהייתי בר שית, נסעתי עם אבי [הרה"ק רבי אלכסנדר סנדר מקאמרנא זצ"ל] לחוג חג הפסח בלובלין אצלו, וראיתי כמה ענינים נפלאים של רוח הקודש, מדריגות גבוהות ורמות, ועבודתו הנפלאה במסירות נפש, אש שלהבת להבת.

(מגילת סתרים)
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א

תורה לשמה

וכן שמעתי בשם רבינו יעקב יצחק בן מאטיל מלובלין שאמר בפיו הקדוש, שאינו יודע אם הוא מקבל שכר עבור לימוד גמרא, כי הוא היה לומד לשמה באור נפלא בדביקות הבורא בהתפשטות הגשמיות לגמרי, עד שבטל במציאות מאור רוחני שהופיע הקב"ה אליו בשעת לימוד בגמרא.

(זקן ביתו) (אבות פ"א מ"ג אופן י"ז)
לרבינו אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א

ישוב הדעת לינצל מיצר הרע

כמו ששמעתי בשם רבינו איש אלוקים רבינו יעקב יצחק בן מאטיל מלובלין, שהיה מתנהג תמיד כשבא לו איזה פניות מיצר הרע, היה משיב לו, המתין לי עד שאקח עצה בדעתי בישוב הדעת שלי, אפשר אעשה כמו שאתה רוצה, וידוע הוא למשכיל דקדושה שיצר הרע אינו יכול לסבול שום ישוב הדעת, אלא דווקא רוצה לחטוף אותו ברגע אחת הכל כנודע, ובזה היה מציל עצמו תמיד הרב הקדוש הנ"ל מצד פתיות יצר הרע.

(זקן ביתו) (אבות פ"ב מ"י אופן ו')
לרבינו אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א.